

Sygn. akt IV KK 218/20

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 1 lipca 2020 r.,

w sprawie **S. J.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 7 stycznia 2020 r., sygn. akt VI Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 2 października 2019 r., sygn. akt III K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sąd Rejonowego w G. z dnia 2 października 2019 r., sygn. akt III K (...), oskarżony S. J. został uznany winnym tego, że w okresie od bliżej nieustalonego dnia 2012 r. do dnia 23 grudnia 2018 r. znęcał się psychicznie nad swoją żoną H. J. oraz teściową W. S. w taki sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wszczynał liczne awantury, podczas których głośno krzyczał, wyzywał słowami wulgarnymi powszechnie uznanymi za obelżywe, poniżał słownie oraz wyganiał z mieszkania, co zostało uznane za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. i za

co wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono, ustalając okres próby na 2 lata, jednocześnie oddając oskarżonego pod dozór kuratora sądowego oraz zobowiązując go do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu w okresie próby.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości przez obrońcę oskarżonego. Skarżący zarzucił mu naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 6 k.p.k., art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 202 § 1 k.p.k., art. 7 k.p.k., a ponadto zarzut błędu w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia. Powołując się na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji, a także o przeprowadzenie zawnioskowanych w apelacji dowodów.

Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 7 stycznia 2020 r., sygn. VI Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustalił, iż oskarżony znęcał się psychicznie nad teściową W. S. w okresie od września 2016 r. do 23 grudnia 2018 r., zaś w miejsce rozstrzygnięcia o karze pozbawienia wolności wymierzył oskarżonemu na mocy art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. karę grzywny w ilości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50 zł, a także uchylił rozstrzygnięcia dotyczące okresu próby.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony w całości, kasacją obrońcy oskarżonego, który podniósł zarzut rażącej obrazy przepisów procedury, a to:

1. art. 117 § 3a k.p.k. w zw. z art. 450 § 3 k.p.k. w zw. z art. 378a k.p.k., poprzez przeprowadzenie rozprawy odwoławczej pomimo należycie usprawiedliwionej nieobecności oskarżonego, który przebywał w tym czasie w szpitalu po zawale mięśnia sercowego i wniosku obrońcy o odroczenie terminu rozprawy, co stanowiło naruszenie prawa do obrony oskarżonego, co w konsekwencji stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą opisaną w art. 439 § 1 pkt. 11 k.p.k.;
2. art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 202 § 1 i 2 k.p.k., wyrażającej się w oddaleniu wniosków dowodowych obrońcy zawartych w apelacji, w tym przede wszystkim o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów i psychologa, na okoliczność ustalenia poczytalności oskarżonego w dacie

czynu, okoliczności, czy oskarżony był w stanie należycie prowadzić swoją obronę w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, nie przesądzając o treści tejże opinii, czy w toku postępowania przygotowawczego i sądowego nie zostało naruszone prawo do obrony oskarżonego (brak obrońcy), co w konsekwencji stanowiłoby bezwzględną przyczynę odwoławczą opisaną w art. 439 § 1 pkt. 10 k.p.k.;

3. art. 7 k.p.k., polegającej na powieleniu przez Sąd odwoławczy wybiórczej i niekonsekwentnej oceny treści zeznań złożonych przez pokrzywdzoną W. S. oraz skonfliktowanych ze skazanym pozostałych członków rodziny, poprzez nieuzasadnione uznanie ich za wiarygodne w zakresie czynu z art. 207 k.k., w sytuacji gdy zeznania świadków są nielogiczne i sprzeczne z wyjaśnieniami skazanego.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego, jak i wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu ostatniemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Odpowiedź na kasację złożył prokurator, wnosząc o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Żaden z tych zarzutów, których poniesienie w wywiezionej kasacji było dopuszczalne, nie zasługiwał na uwzględnienie. Kasację należało zatem uznać za oczywiście bezzasadną.

W niniejszej sprawie oskarżonemu wymierzono karę grzywny. Mając na względzie treść art. 523 § 2 k.p.k., w zaistniałym układzie procesowym strony mogły wnieść kasację jedynie w razie wystąpienia co najmniej jednej z bezwzględnych przesłanek odwoławczych, o których mowa w art. 439 k.p.k. W realiach niniejszej sprawy okoliczności takie jednak nie wystąpiły, a pierwsze dwa zarzuty kasacji, choć zostały formalnie powiązane z powyższym artykułem, to w istocie związek ten miał charakter jedynie pozorny.

Pierwszy z podniesionych zarzutów dotyczył naruszenia art. 117 § 3a k.p.k. w zw. z art. 450 § 3 k.p.k. w zw. z art. 378a k.p.k., do którego miało dojść z uwagi na przeprowadzenie rozprawy odwoławczej pomimo należycie usprawiedliwionej nieobecności oskarżonego. Zdaniem skarżącej stanowiło to uchybienie o którym

mowa w art. 439 § 1 pkt. 11 k.p.k., ponieważ sprawę rozpoznano podczas nieobecności oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa. Rozumowanie takie obarczone jest jednak błędem.

Zgodnie z treścią 117 § 3a k.p.k. niestawiennictwo strony nie blokuje możliwości prowadzenia czynności procesowych, o ile została ona należycie poinformowana o ich terminie, a w samych czynnościach uczestniczyć jej obrońca. Bez znaczenia jest przyczyna owego niestawiennictwa. W tej perspektywie – dając nawet wiarę wersji obrony, wedle której oskarżony był w dniu rozprawy odwoławczej hospitalizowany – pozostaje to bez wpływu na ocenę prawidłowości procedowania. Nie istnieje bowiem żaden przepis, który obligowałby oskarżonego do obecności na rozprawie apelacyjnej, do obecności nie zobligował go także swoją decyzją Sąd. Z oczywistych względów nie wystąpiła tu bezwzględna przesłanka odwoławcza. Jakkolwiek rozprawę przeprowadzono pod nieobecność oskarżonego, to jednak jego obecność nie była obowiązkowa. Sąd Najwyższy nie dopatrzył się tu uchybienia, które pozwalałoby uwzględnić kasację.

Drugi z zarzutów odnosił się do naruszenia art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 202 § 1 i 2 k.p.k. Miało ono polegać na oddaleniu wniosków dowodowych obrońcy, w tym dowodu z opinii biegłych psychiatrów i psychologa, na okoliczność ustalenia poczytalności oskarżonego. Skarżący wywodzi, że ustalenie takiej okoliczności oznaczałoby, że w przypadku oskarżonego wystąpił przymus obrończy, ze względów o których mowa w art. 79 § 1 k.p.k. To zaś w konsekwencji prowadziłoby do ustalenia, że w sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza, opisana w art. 439 § 1 pkt. 10 k.p.k. Okolicznością, która przemawiać miała zdaniem skarżącego za przeprowadzeniem takiego dowodu był fakt nadużywania alkoholu przez oskarżonego.

Także w tym przypadku powiązanie zarzutu z bezwzględną przyczyną odwoławczą ma charakter jedynie pozorny. W istocie skarżący podnosi bowiem zarzut zwykłego naruszenia prawa procesowego, polegające na nieuwzględnieniu wniosku dowodowego. W realiach niniejsze sprawy nie wystąpiła zatem sytuacja, o której mowa w art. 439 § 1 pkt. 10 k.p.k. To jedynie skarżący twierdzi, że pod pewnymi warunkami potencjalnie mogłoby okazać się, że okoliczność taka wystąpiła. Już z tego powodu zarzut ten nie może zostać uznany za skuteczny.

Ocena ta nie ulegnie zmianie, nawet jeśli rozważyć merytoryczną treść zarzutu, odnoszącego się do oddalenia wniosku dowodowego. Rozpatrując go Sąd odwoławczy zasadnie wskazał, że Sąd pierwszej instancji nie miał żadnych wątpliwości co do poczytalności oskarżonego, zaś przy ocenie, czy zachodzą przesłanki z art. 79 k.p.k. istotne są: „wątpliwości wynikając z obiektywnych przesłanek, powzięte przez organ procesowy”. W realiach niniejszej sprawy takie wątpliwości nie wystąpiły, a co za tym idzie nie było podstaw do sporządzenia opinii psychiatrycznej. Sąd odwoławczy zasadnie oddalił wniosek dowodowy. Mając powyższe na względzie należy uznać, że także w tym zakresie skarżący nie wykazał, że doszło do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej.

Trzeci z podniesionych zarzutów należało pozostawić bez rozpoznania, ponieważ nie został on w żaden sposób powiązany z przesłankami, o których mowa w art. 439 k.p.k. Oskarżonemu wymierzona została kara wolnościowa – w realiach niniejszej sprawy podniesienie zarzutu innego, niż odwołującego się do bezwzględnej przyczyny odwoławczej, nie mieści się w dopuszczalnych podstawach kasacyjnych.

Mając na względzie powyższe okoliczności kasację należało oddalić, jako oczywiście bezzasadną. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono po myśli art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.